

KAUNO APYLINKĖS TEISMAS

SPRENDIMAS

LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

2024 m. spalio 30 d.
Kaunas

Kauno apylinkės teismo Kauno rūmų teisėja Kristina Imbrasienė, sekretoriaujant teismo posėdžių sekretorei Rimgailei Pečiulaitytei, dalyvaujant ieškovei J. P., jos atstovui Juliiui Paškevičiui, išvadą teikiančios institucijos Kauno miesto savivaldybės administracijos Sveikatos apsaugos skyriaus atstovei Ilonai Marčiukaitienei,

viešame teismo posėdyje žodinio proceso tvarka išnagrinėjo civilinę bylą pagal ieškovės J. P. ieškinį atsakovei A. J., trečiajam asmeniui M. J. dėl uzufukto panaikinimo, išvadą duodanti institucija Kauno miesto savivaldybės administracijos Sveikatos apsaugos skyrius.

Teismas

n u s t a t ė:

I. Ieškovės reikalavimai ir argumentai

- Ieškovė J. P. (toliau – ieškovė) kreipėsi į teismą su ieškiniu, prašydama panaikinti 2020 m. rugpjūčio 12 d. dovanojimo sutarties pagrindu nustatytą uzufuktą butui, esančiam adresu (*neskelbtina*), unikalus numeris (*neskelbtina*).
- Ieškovė ieškinyje nurodė bei jos atstovė teismo posėdyje paaiškino, kad Kauno apylinkės teismo Kauno rūmai 2024 m. birželio 18 d. sprendimu civilinėje byloje Nr. e2YT-6020-1052/2024 pripažino atsakovę A. J. (toliau ir - atsakovė) neveiksnia visų turtinių ir asmeninių neturtinių santykių srityse bei jos globėja ir turto administratore paskyrė ieškovę. Atsakovė jau ilgiau nei metus gyvena VšĮ „Pimonovų fondo globos namuose“, už kurios teikiamas paslaugas apmokama pagal LR Socialinių paslaugų įstatymą. Atsižvelgiant į tai, jog atsakovė nesinaudoja uzufukto objektu, t. y. butu, esančiu adresu (*neskelbtina*), ilgą laiką ir dėl savo prastėjančios sveikatos būklės negalės savarankiškai naudotis ir ateityje, o nurodyto buto išlaikymo išlaidas iš savo asmeninių lėšų padengia ieškovė, todėl manytina, jog atsakovė negalės naudotis uzufukto objektu ir įgyvendinti savo uzufukto teisės bei vykdyti uzufuktoriaus pareigas, tame tarpe ir išlaikyti uzufuktą. Atitinkamai, uzufuktas prarado savo prasmę dėl to, kad atsakovės sveikatos būklė objektyviai neleidžia šios teisės įgyvendinti tiek dabar, tiek ateityje.
- Ieškovė nurodė, kad ji iš savo asmeninių lėšų išlaiko uzufukto objektą jau ilgiau nei metus, nors nei atsakovė, nei ieškovė nesinaudoja juo. Kadangi dėl nenaudojamo uzufukto objekto ieškovė patiria daug finansinių išlaidų, ji siekia butą parduoti, bet nustatytas uzufuktas apsunkina galimybes rasti tokiam turtui pirkėją.

II. Atsakovės ir trečiojo asmens pozicija

4. Atsakovė A. J. bei trečiasis asmuo M. J. teismo nustatytu terminu atsiliepimų ar prieštaravimų dėl ieškovės pareikšto ieškinio nepateikė, į teismo posėdį neatvyko.

Teismas

k o n s t a t u o j a :

III. Teismo nustatytos bylos aplinkybės, teisiniai argumentai ir išvados

ieškinys tenkinamas.

5. Byloje nustatyta, kad 2020 m. rugpjūčio 12 d. dovanojimo sutartimi A. J. ir M. J. padovanojo ieškovei J. P. 2/3 dalis buto, esančio (*neskelbtina*). Šalys susitarė, kad dovanojimo A. J. paliekama teisė gyventi ir naudotis (uzufukto teise) visu dovanojamu turto iki gyvos galvos. Iš nekilnojamojo turto registro centrinio duomenų banko išrašo matyti, kad butas, esantis (*neskelbtina*), priklauso ieškovei J. P. – 1/3 dalis buto jai priklauso 1997 m. rugpjūčio 18 d. paveldėjimo teisės liudijimo pagrindu, 2/3 dalys buto 2020 m. rugpjūčio 12 d. dovanojimo sutarties pagrindu; šios sutarties pagrindu įregistruota daiktinė teisė uzufuktoriui A. J.
6. Dėl pablogėjusios sveikatos ir specialių poreikių būtinumo, uzufuktorė A. J. nuo 2023 m. gegužės 23 d. apgyvendinta VšĮ „Pimonovų fondo globos namuose“. Kauno apylinkės teismo Kauno rūmai 2024 m. birželio 18 d. sprendimu civilinėje byloje Nr. e2YT-6020-1052/2024 pripažino atsakovę A. J. neveiksnia visų turtinių ir asmeninių neturtinių santykių srityse bei jos globėja ir turto administratore paskyrė ieškovę.
7. Mokėjimo nurodymai patvirtina, kad ieškovė J. P. moka mokesčius už butą, esantį (*neskelbtina*). Ieškovė siekia daiktine teise apsinkintą butą parduoti, todėl kreipėsi į teismą dėl uzufukto panaikinimo teismo sprendimu.
8. Išvadą teikianti institucija Kauno miesto savivaldybės administracijos Sveikatos apsaugos skyrius byloje pateikė išvadą, kurioje nurodė, kad ieškovė kaip globėja ir turto administratorė savo pareigas atlieka trumpą laiką, todėl pateikti išsamių išvadų dėl globėjo ir turto administratoriaus pareigų vykdymo nėra galimybių. Tačiau atsižvelgiant į tai, kad A. J. gyvena globos namuose, kur yra užtikrinami jos poreikiai bei gyvenamoji vieta, ieškinį dėl uzufukto panaikinimo išvadą teikianti institucija prašo spręsti teismo nuožiūra.
9. Uzufuktas – asmens gyvenimo trukmei ar apibrėžtam terminui, kuris negali būti ilgesnis už asmens gyvenimo trukmę, nustatyta teisė (uzufuktoriaus teisė) naudoti svetimą daiktą ir gauti iš jo vaisius, produkciją ir pajamas (CK 1.141 straipsnio 1 dalis). Vienas iš uzufukto nustatymo pagrindų yra sandoris (CK 4.147 straipsnio 1 dalis, 4.148 straipsnis). Nagrinėjamoje byloje nustatyta, kad uzufuktas A. J. nustatytas sandorio pagrindu – 2020 m. rugpjūčio 12 d. dovanojimo sutartimi, nustatant A. J. teisę gyventi bute, esančiame (*neskelbtina*), iki gyvenimo pabaigos. Uzufuktas baigiasi panaikinus uzufukto teismo sprendimu (CK 4.150 straipsnio 1 dalies 8 punktas). Uzufuktas gali baigtis tik šio straipsnio 1 dalyje numatytais pagrindais (CK 4.150 straipsnio 2 dalis).
10. Aptarto teisinio reguliavimo kontekste spėjama, kad sudarydamas sandorį, uzufuktorius įgyja teisę daiktą valdyti ir jį naudoti pagal paskirtį. Teisė valdyti daiktą suprantama kaip teisė turėti daiktą savo žinioje ir daryti jam fizinį bei ūkinį poveikį. Naudojimas yra suprantamas kaip gavimas iš daikto ekonominės naudos, taigi ir uzufuktoriaus asmeninių poreikių patenkinimas. Tai reiškia, kad uzufukto nustatymas nėra savitikslis, jo egzistavimas turi tenkinti uzufuktoriaus poreikį gauti ekonominę naudą iš daikto, šiuo atveju užtikrinti jam būstą.

11. Nagrinėjamu atveju ieškovės pateikti įrodymai patvirtina, kad uzufruktorė A. J. teismo sprendimu yra pripažinta neveiksnia turtinių ir asmeninių neturtinių santykių srityse ir nuo 2023 m. gegužės 23 d. yra apgyvendinta globos namuose, kadangi būtina užtikrinti jos specialiuosius poreikius. Esant šioms aplinkybėms, A. J., kaip ieškovei priklausančio turto uzufruktorė, iš šio daikto negauna jokios ekonominės naudos, jos poreikiai užtikrinami jai gyvenant specializuotoje įstaigoje. Nuosavybės teisė – tai teisė savo nuožiūra, nepažeidžiant įstatymų ir kitų asmenų teisių ir interesų, valdyti, naudoti nuosavybės teisės objektą ir juo disponuoti (CK 4.37 straipsnio 1 dalis). Ieškovei siekiant parduoti turimą turtą, šio turto apsunkinimas daiktine teise, ne tik apriboja jos kaip turto savininkės teises, tačiau taip pat ir neteikia ekonominės naudos uzufruktoriui. Esant šioms aplinkybėms sprendžina, kad A. J. naudai nustatytas uzufruktas iki gyvenimo pabaigos naudotis ieškovės butu, prarado juo siektą tikslą – užtikrinti uzufruktoriaus gyvenamąją vietą. Užtikrinus A. J. gyvenamąją vietą globos namuose – VšĮ „Pimonovų fondo globos namuose“, nuo 2023 m. gegužės 23 d. jai nesinaudojant nustatytu uzufruktu, jis panaikintinas, nes tapo nereikalingas ir toks uzufrukto panaikinimas nepažeidžia A. J. teisės į gyvenamąją patalpą iki jos gyvenimo pabaigos.
12. Atsižvelgus į aukščiau aptartus argumentus, ieškovės ieškinys tenkinamas, uzufruktas panaikinamas teismo sprendimu (CK 4.150 straipsnio 1 dalies 8 punktas).

Dėl bylinėjimosi išlaidų

13. CPK 93 straipsnio 1 dalis numato, kad šaliai, kurios naudai priimtas sprendimas, jos turėtas bylinėjimosi išlaidas teismas priteisia iš antrosios šalies, nors ši ir būtų atleista nuo bylinėjimosi išlaidų mokėjimo į valstybės biudžetą.
14. Nagrinėjamu atveju, ieškovė neprašo priteisti jos patirtų bylinėjimosi išlaidų, todėl jų paskirstymo klausimas šioje byloje nesprenžiamas.

Teismas, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 259 straipsniu, 268 straipsniu, 270 straipsniu,

n u s p r e n d ž i a :

ieškinį tenkinti.

Panaikinti 2020 m. rugpjūčio 12 d. dovanojimo sutarties, notarinio registro Nr. (*neskelbtina*) pagrindu A. J., asmens kodas (*neskelbtina*), naudai nustatytą uzufruktą butui, esančiam adresu (*neskelbtina*), unikalus numeris (*neskelbtina*).

Sprendimas per 30 (trisdešimt) dienų gali būti skundžiamas apeliaciniu skundu Kauno apygardos teismui per Kauno apylinkės teismo Kauno rūmus.

Teisėja

Kristina Imbrasienė